

זו היתה הפעם הראשונה שהמטופל הודה בפני עצמו בכך שהסוף קרב

המטופל חזר זועף מההקרנות. התברר שמישהי הציגה את עצמה כאחות פליאטיבית ופתאום כולם מדברים על דרכים לסיים את החיים. הוא בכלל לא היה אמור למות עכשיו! נשענתי על הקיר, נשמטת לאט לישיבה על הרצפה שמולו, והקשבתי לו מתכנן את הכיתוב על מצבתו

יש טריליוני דרכים למות - ואינספור אפשרויות לחיות. לא כולם רוצים לתכנן את ימיהם האחרונים, ויש שהיו מעדיפים לא לדעת שהסוף מתקרב, גם כשהוא ודאי ונוכח.

באחד הבקרים, בגן הציבורי הסמוך, עמד מטופל שלנו. הוא נשען על מקל הליכה משוח לכה לכה כבד כצבע שיערו החום והמלא, ומולו על הספסלים ישבו מטופלים נוספים שהמתינו להסעה שתפזר אותם במרכזים האונקולוגיים השונים. המטופל עמד שם והביט לשמים במבט גבוה ויציב. הרקיע נדמה שנמתח לכבודו. על אף מראהו הבריא, הוא סבל מסרטן ריאות סופני. הטיפולים לא נועדו להאריך את חייו, רק להקל על סבלו.

מאוחר יותר, כששב ממכון ההקרנה, הוא היה כעוס. מישהי במחלקה הציגה את עצמה כאחות פליאטיבית ופתאום כל האחיות מדברות על איך לסיים החיים, מילמל ברוגז בזמן שנבר בארון הבגדים בחיפוש אחר שמן הקנאביס שלו, בריכוז האינטנסיבי ביותר שקיים.

כשנשכב במיטתו אמרתי שאני רואה שקשה לו לנשום. הוא הסכים להתחבר לחמצן והסכים שאביא לו חומר לאינהלציה, שירחיב מעט את דרכי הנשימה וילחח את האוויר. כשחזרתי עם התרופה, הערתי כבדרך אגב שלמורפיום במינונים נמוכים יש אפקט שפוחח את כלי הנשימה.

התרופה גורמת להרפיית השרירים של חדרי הלב והחלשת מנגנון הפתיחה והסגירה של ארבעת המסתמים בין כלי הדם הגדולים וחדרי הלב עצמם. ההרפיה מאפשרת לחללי הקיבול בלב להיות רחבים יותר וכך להכיל יותר דם, והמסתם הרפוי מאפשר חזרה של דם אחורנית, מהגוף ללב, מה שגורם לגוף לייצר אשליה של יותר חמצן בריאות. זהו כמובן מנגנון הרסני, שאם הוא נמשך זמן רב מדי אצל אדם בריא הוא אחראי לאחת המחלות הכרוניות המבאסות ביותר - אי-ספיקת לב - אך במטופלים סופניים אנחנו פחות חוששים מהתפעול הפיזיולוגי לטווח הארוך ונוטים לעסוק ברווחת המטופל גרידא.

זאת היתה הפעם הראשונה שבה המטופל הסכים לקחת את הסיורופ שנרשם לו (במקור, להקלה על כאבי הגב שמלווים חולי ריאות). אולי הזיית הקנאביס והשינויים במשק החמצן הובילו אותו לספר לי איך הוא בכלל לא היה אמור למות עכשיו.

שמן ריק סימפסון (RSO) מכיל מיצוי משוגע של החומרים הפעילים בקנאביס. מראהו שחור משחור, מרקמו סמיך כנפט, וטיפה אחת מספיקה למוטט את המנוסה שבמנוסים. הקירות נזלו, התקרה נמסה, ובהזיית לילה ריק-סימפסוני שעל אפלוליותו בוהקים הכוכבים הוא צחק במרירות, לא האמין שדווקא הוא זה שימות כל כך מהר, מודה לא-מודה לראשונה בסופו ההולך וקרוב.

נשענתי על הקיר, נשמטת לאט לישיבה על הרצפה שמולו, והקשבתי לו מתכנן את הכיתוב שיהיה על מצבתו. האותיות נכתבו בעשן האידיוי, ההולך ומתעבה ברחבי החדר, חושף לפרקים את עיניו המחייכות בעייפות.

הצעתי לו לא לחזור הביתה בסוף השבוע הקרוב, ושבמצבו כדאי לו לשקול להעביר את סוף השבוע במיטה בבית חולים במקום לנסוע את כל הדרך חזרה. המשפחה תבוא אליו במקום שהוא יצטרך לנסוע אליהם והם יהיו איתו בימים ובלילות. אולי יוכל לנוח ככה. האוויר היה מין תמהיל של דחיסות וקלילות כשהודה בינו לבין עצמו שזה רעיון טוב.

מוציאים תרופות ומתחילים לנתר

ב-7:00 בבוקר מתחלפת המשמרת, והאחיות והאחים של הבוקר מקבלים מידע מקיף על 7-15 מטופלים – שם, מצב סיעודי, רקע רפואי, מצב עכשווי, תוכנית להיום, סימנים חשובים ומאורעות גדולים שקרו במשמרת הלילה. לא מספיק להשליך עליהם את כל המידע כמו פלט, צריך להגיד את מה שחשוב ורלוונטי לאותה משמרת.

למשל, לשמשון לא היתה פעילות קיבה כבר חמישה ימים; נעמה בצום לקראת בדיקה ולחץ הדם שלה נמוך, לכן היא זקוקה לנוזלים; קובי סובל מאי-ספיקת לב ועלה חצי קילו.

מיד אחר כך, כי אין זמן וצריך למהר, ניגשים לדלפק התרופות, מוציאים מדבקות של 7-15 מטופלים ומתחילים לנתר: קופצים בין מגירות התרופות, שולחים זרועות, מתפתלים אחד על השני, מתגפפים בעדינות בחלל הצפוף. הופ, מישהו עובר מעליך כדי לקחת כדור, מישהו פותח מגירה ואת צריכה להזיז את הרגל. מהר מהר, אבל בעדינות.

לכל מטופל יש לפחות חמישה כדורים שהוא צריך לקחת במהלך המשמרת, ולפחות אנטיביוטיקה אחת דרך הווריד. לפעמים יש מטופלים עם רשימה של 20 כדורים, 2-3 אנטיביוטיקות דרך הווריד ועוד מנה טובה של סטרואידים, ברזל וליטרים של נוזלים.

"-מיאוואוווווו! איזו מהירות, איזו עבודה!"

קול בריטון עבה וחזק מנער אותי מההתבוננות במסך המחשב. באחד מחמשת החדרים שעליהם אני מופקדת שוכב מטופל כבד גוף, שיערו שחור ולסתו מסותתת. "איזה יופי, איזה יופי, עובדים יפה ומהר!", הוא מכריז, קולו כמו של מדבב בסרטי דיסני.

הוא זקוק לכניסה חדשה לעירו תרופתי בזרועו, ואני מביאה מהר את הציוד מהעגלה. "אין בעיה, אין בעיה בכלל, גם אם לא תמצאי את הווריד זאת לא בעיה בכלל, תתגלחי עליי, הכל בסדר, הכל בסדר, מיאוואו, אני מצאתי את עצמי לבד בשטח האויב, מיאוואו, לבד בשטח האויב". פני המטופלים ששוכבים לצדו בחדר מופנים אלינו בלית ברירה. האיש מחובר לתרופה בעודו מספר לי את הרקע למחלותיו, ובעוד שלושה לילות של יללות חתול גבריות הוא ישוב לביתו.

בין רגעים של רעש עבודה בלתי פוסקת ומטופלים שרק שתיקה יש לצד מיטתם, שתי אחיות מסתובבות בינתיים. אחת מהן תפרסם השבוע תמונת שבה היא מצולמת מהגב, על מדי האחות שלה תלוי דף שמצהיר שהיא לא מוכנה לערבב פוליטיקה עם טיפול. תמונתה תהפוך ויראלית

ותאפיל לגמרי על תמונת חברתה, דנה בן-שושן, אחות-מיילדת ומתנדבת במד"א, שנהרגה לאחר שכל הנראה נרדמה על ההגה בדרכה חזרה הביתה ממשמרת לילה.

אפשר רק לדמיין אותה גולשת על שברי כוכבים בין מטופלת למטופלת, מוציאה מדבקות, מעמיסה נוזלים, יוצאת למסעות בין החדרים, האנשים והצוותים, ילודים, חיים חדשים.

כל שנתר לנו זה להביט לשמיים ולחפש כוכב נופל בתנופת עבודה בלתי-נגמרת, כזו שמאפשרת לאנשים הטובים להמשיך לחיות מבלי להיות חייבים להגיע להחלטות הרות גורל, כדי שהמכונה תמשיך לשעוט, הרוטינה תתקיים ותאפשר לנו להסיט את המבט רק עוד קצת, עד שכבר לא תהיה לנו ברירה.

Tzafon M.C מרכז רפואי צפון - פוריה
about 8 months ago

משפחת מרכז רפואי צפון מתאבלת על לכתה בטרם עת של דנה בן שושן. דנה, בת 32 בלבד במותה, עבדה כמיילדת מסורה בחדר הלידה והייתה אהובה מאוד על המטופלות והצוות. דנה נהרגה בתאונה קשה עם סיום המשמרת בדרכה הביתה לצפת אל ארבעת ילדיה ובעלה. זוהי אבדה קשה לכולנו, העובדים והמטופלים. אנו שולחים את תנחומינו הכנים למשפחתה ולחבריה. [See more ...](#)

190 354 76